

 <p>Liberté • Égalité • Fraternité RÉPUBLIQUE FRANÇAISE MINISTÈRE DE LA JUSTICE</p>	<p>6</p> <h2 style="text-align: center;">DEKLARÀCIA VASH O HAKAIJA</h2> <h3 style="text-align: center;">Dini jekhe manuśesqe k-o phandlipe pučhlāripnasqo</h3> <p style="text-align: center;">(Tikno maśkar 16 aj 18 berś, astardo khetanes barineça savo kerda jekh infrākcia kotar o artiklo 706-73 e kodesqo pal-i penālo procedūra)</p>
--	---

O informācie po tele si te oven phendine tuqe ande jekh čhib kaj halōves.

Šaj te inkeres akava dokumēnti sa o vaxt kana inkēren tut pučhlāripnasqe

San zanavd/o/i kaj čite tut k-o phandlimos pučhlāripnasqe odolesqe so patāl pes, godāça aj bute butēnθar, kaj kerdān ja zumavdān te keres, khetanes jekhe barineça, phaglipe e zakonesqo, organizuime kriminalitēta ja delinkvēnca, savo pal-o zakōno šaj te legarel e manuśes k-o phandlimos.

Si tut hakaj/prāvo/drēpto te zanes i kvalifikācia, i dāta aj o than kaj patāl pes so kerdān i infrākcia savāqe akuzonen tut thaj o aśa sosqe čhivde tut k-o phandlipe pučhlāripnasqo.

Ka pučhen tut pal akala ondīmāta/fākte k-o vaxt so inkeren tut k-o pučhlāripe, ži k-o biś thaj śtar čāsurā.

Pal akava vākti, o Prokurōri e Republikaqo (ja o krisārno e investigaciaqo) šaj te lel decizia te lungārel o inkērimos phandl/o/i k-o pučhlārimos pānda biś thaj śtar čāsurā. Ka legaren tut anglal akava krisārno savo ka pučhel tut, šaj vi kameraça p-o internet.

Kana musaj e anketaqe ja e investigaciaqe, thaj ekcepcional, o krisārno e investigaciaqo ja o krisārno e mukhlimasqo aj e phandlimasqo, pal o manglipe e republikaqe prokororesqo, šaj te lungāren o inkerimos k-o pučhlāripe duj var kotar biś thaj śtar čāsurā sarkon var.

Kana agordel o phandlipe pučhlāripnasqo, sar phenel i decizia e Republikaqe prokuroresqi (ja e investigaciaqe krisārnesqi), ja ka bičhalen tut k-o krisārno, ja ka mukhen tut. K-i jèkhto hipotēza, ka nakhes anglal jekh krisārno andre k-o biś čāsurā pal-o agor e pučhlāripnasqe phandlipasqo, khrigal te ačhilan k-o akava phandilpe pučhlāripnasqo maj but sar 72 òre/ chasura/ saatija.

Žanaven tut vi kaj si tut hakaj/drēpto/prāvo te:

žanaves varesave manuśen kaj astarde tut

Jekh śingalo ka phenel te dadesqe/dajaqe ja te tutoresqe, ja e manuśesqe ja e domosqe kaj beśes kaj tut line aj inkeren k-o pučhlāripe.

Šaj te phenes kaj inkeren tut e śingale vi e manuśesqe kasθe keres buti.

Te san avrutn/o/i, šaj te žanaves e avtoritēte k-i konsulāta e Themesqi kotar san.

O Prokurōri e Republikaqo (ja o krisārno e investigaciaqo) šaj te phenel na, te refuzil to manglipe, kana dikhel kaj si maj miśto kadijal vaś i ankēta. Normal, akala butā si te oven kerde andre k-o trin čāsurā kotar o momēnti so manglan len, nūmaj kana naśtil pes, šaj vi maj palal.

Te dikhel tut jekh doktōri

Šaj te manges te dikhlārel tut jekh doktōri. Te lungārde to inkeripe k-o pučhlāripnasqo phandlipe, šaj te manges palpalem te žas k-o doktōri. Te lungārde o phandlimos o pučhipnasqo maj but sar duj divesa, atūnci sofōra lungārel pes o phandlimos musaj si te dikhlārel tut jekh doktōri. Kadala butā šaj te mangel len vi to dad, ti dej, to tutōri ja o manuś ja i institūcia savi lel sāma tuθar.

Te keres deklarācie, te des anglal o pučhimāta ja te na des dūma, te na vakeres khanć

Pala so phendan kon san, katar san, kana thaj kaj biandilan, k-o pučhlārimāta, si tut

hakaj/pràvo/drèpto:

- Te keres deklaràcie,
- Te des anglal o puçhimàta so puçhen tut,
- Ja te na vakeres khanç.

Te ovel tut avokàti

- Alosaripe e avokatesqo

Kotar o šird, sar phandaven tut, aj vi kotar o šird e lungäripnasqo, kana lungären to inkerimos k-o puçhläripe, šaj te manges te ažutinel tut jekh avokàti so tu alosares les Kana na pinzares avokates ja kana o avokàti so alosardan našti te lel pes kontàkti leça, šaj te manges jekh avokàti kotar o them, bi lovenqo.

Te avokates šaj te arakhen aj te alosaren les vi to dad/ti dej ja to tutòri, ja o manuś ja o dòmò kaj beśes.

- Ažutipe e avokatesqo aj vaxt kana ov avel

O avokàti šaj

- te del dùmà tuça 30 minùte bi te šunel tumen khonik aver so phenen maśkar tumenθe;
- te manglan tu, te ovel o avokàti tuça kana puçhlären tut ja kana çhiven tut avere manuśença te mothoven so sas.

Atùnçi, ande akava suro, and-o 1to puçhläripe, khrigal kana puçhen tut sadaj pala ti identitèta, našti te širdel bi te ovel o avokàti paše tuθe anglal so te nakhen duj çàsură kotar o momènti kana phende lesqe kaj tu manglan les te avel Madikh sa, to 1to puçhläripe šaj te širdel jekhal, imediat, vi bi avokatesqo, kana mukhel o prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e ionvestigaciaqo), dikhindor kaj si trebutno vaś i ankèta.

Kana o avokàti aresel kana tu san e šingalença save puçhlären tut, šaj te manges te açhaven o puçhläripen aj te dikhes tut e avokateça te des dùmà leça.

Kana musaj thaj ekcepçional, o prokuròri e Republikaqo (ja o krisărno e investigaciaqo) thaj o krisărno e mukhlipasqo aj e phandlipnasqo šaj te ispidel i prezènca e avokatesqi k-o puçhlärimos ži k-o 12 çàsură, aj pànda jekh drom 12 aver çàsură.

Ažutipe kotar jekh rinçhibărno/tromàci

Te na vakerdän ja te na halòvdan francikanes, si tut hakaj/drèpto/pràvo te ažutinel tut bi lovenqo jekh rinçhibărno/tromàci k-o puçhlärimàta thaj kana des dùmà te avokateça.

Hakaj/drèpto/pràvo te manges te açhavdòl o inkèripe k-o puçhläripe

Šaj te manges kotar o prokuròri e Republikaqo, kotar o krisărno e investigaciaqo ja kotar o krisărno e phandlipnasqo aj e mukhlipasqo, kana akava krisărno si te lel i decizia vaś jekh lungäripe e inkèripnasqo, kaj te na maj lungärel to inkèripe k-o puçhläripe.

Akçesi/dromandre k-o varesave lila tire dosaresθar

Tu ja to avokàti, anglal so te ovel jekh lungäripe e puçhläripnasqe inkèripnasqo, šaj te mangel te dikhen:

- o proces-verbàli e informaciaqo kaj çhite tut k-o inkèripe puçhläripnasqo;
- o certifikàto ja o certifikàte pal o sastipe so kerda o doktòri kana dikhla tut.
- o proces-verbàli ja o proces-verbàlă e puçhlärimatenqe.